

Informacje Biblioteki Głównej Politechniki Warszawskiej

Nr 1

marzec 2005

Rada Biblioteczna

Odbyły się dwa posiedzenia Rady Bibliotecznej

18.11.2004

Dyrektor Biblioteki Głównej Jolanta Stępniać omawiając stan i perspektywy rozwoju Bibliotek Wydziałowych przedstawiła problem źródeł i zasad finansowania systemu biblioteczno-informacyjnego. Na przykładzie Biblioteki Głównej i jej miejsca w systemie przedstawiła problem braku reguł określających zobowiązania jednostek do utrzymywania lub częściowego finansowania bibliotek stanowiących zaplecze dla realizowanego procesu dydaktycznego. Filie BG pełnią taką funkcję wobec określonych wydziałów, natomiast jednostki te nie mają zobowiązań finansowych wobec Biblioteki.

Następnie dyrektor Biblioteki Głównej Jolanta Stępniać przedstawiła projekt „Regulaminu tworzenia, przechowywania i udostępniania Kolekcji Elektronicznej Zbiorów Własnych w Bibliotece Głównej Politechniki Warszawskiej”. Kolekcja będzie obejmowała publikacje naukowe oraz materiały wspomagające zajęcia dydaktyczne prowadzone w Politechnice Warszawskiej. Warunkiem udostępnienia wersji elektronicznej publikacji będzie uzyskanie zgody od właściciela praw autorskich. Plan rozbudowy Kolekcji na każdy semestr przedstawi Biblioteka Główna do zaopiniowania Samorządowi Studenckiemu i do zatwierdzenia Prorektorowi ds. Studiów.

Rada Biblioteczna w wyniku tajnego głosowania pozytywnie zaopiniowała następujące **wnioski personalne**:

Agnieszka Kowalczyk - zatrudnienie na stanowisku starszego bibliotekarza oraz powierzenie funkcji kierownika Filii Biblioteki Głównej Politechniki Warszawskiej, Biblioteki Szkoły Nauk Technicznych i Społecznych w Płocku od dnia 1 stycznia 2005 roku;

Olga Giwer – powołanie na stanowisko kierownika Oddziału Kontroli i Uzupelniania Zbiorów od dnia 1 stycznia 2005 roku;

Alicja Portacha – awans na stanowisko starszego bibliotekarza od dnia 1 grudnia 2004r.

Rada Biblioteczna w wyniku jawnego głosowania pozytywnie zaopiniowała projekt „Regulaminu udostępniania zbiorów i świadczenia usług Biblioteki Głównej Politechniki Warszawskiej”.

(T.S.)

20.01.2005

Na zaproszenie Przewodniczącego Rady Bibliotecznej udział w posiedzeniu wzięła Dyrektor Oficyny Wydawniczej PW Wanda Staszewska-Kostka, która uczestniczyła w dyskusji nad „Regulaminem tworzenia, przechowywania i udostępniania Kolekcji Elektronicznej Zbiorów Własnych w Bibliotece Głównej Politechniki Warszawskiej”. W toku dyskusji Prorektor Prof. dr hab. Piotr Wolański, a także inni uczestnicy zwrócili

uwagę, że Kolekcja może być istotnym sposobem uwspółcześnienia warsztatu informacyjnego szkoły wyższej. Jej tworzenie powinno przebiegać zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa autorskiego, a także nie naruszać interesów Oficyny Wydawniczej Politechniki Warszawskiej. Dyrektor Wanda Staszewska-Kostka, przytaczając pozytywną opinię prawną Regulaminu, zwróciła uwagę na konieczność dalszego dopracowania konkretnych zapisów. Działania te zostaną podjęte w bezpośredniej współpracy pomiędzy Biblioteką a Oficyną Wydawniczą.

Rada zaopiniowała pozytywnie wniosek Dyrektora Biblioteki Głównej przyznanie nagrody JM Rektora PW dla zespołu pracowników systemu biblioteczno-informacyjnego uczestniczących w realizacji projektu: *Tworzenie Narodowego Uniwersalnego Katalogu i jego implementacja dla potrzeb katalogu centralnego bibliotek Politechniki Warszawskiej*. W skład zespołu weszły:

Z Biblioteki Głównej:

Małgorzata Wornbard

Grażyna Kiwała

Violetta Frankowska

Małgorzata Kapica

Agata Komsta

Teresa Kuśmierczyk

Małgorzata Waczyńska

oraz pracownicy innych jednostek PW

Monika Borowska (IS)

Grażyna Gluzińska (MEiL)

Rada pozytywnie zaopiniowała wnioski o przyznanie odznaczeń państwowych:

Irena Fronczak — Złoty Krzyż Zasługi

Elżbieta Mroczek — Srebrny Krzyż Zasługi

Teresa Sawicka — Srebrny Krzyż Zasługi

Teresa Kuśmierczyk — Brązowy Krzyż Zasługi

(J.S.)

Wybory

W dniu 15.02.2005r. odbyły się wybory do Rady Bibliotecznej na kadencję 2005-2008. W głosowaniu wzięło udział 67% uprawnionych do głosowania pracowników systemu biblioteczno-informacyjnego. Do Rady Bibliotecznej wybrano następujące osoby:

1. Anna Kaczyńska
2. Grażyna Kiwała
3. Grażyna Komorowska
4. Zbigniew Lewandowski
5. Halina Lisicka
6. Teresa Miąsek
7. Elżbieta Mroczek
8. Sławomir Połotnicki
9. Alicja Portacha

10. Anna Tonakiewicz
11. Jacek Trojanowski
12. Małgorzata Wornbard

Wybranym serdecznie gratulujemy.

(I.F.)

Strona domowa po angielsku

Od września 2004 do stycznia 2005 trwały prace nad przygotowaniem nowej struktury strony oraz tłumaczeniem poszczególnych jej rozdziałów. Prace te wykonał zespół pracowników BG, pod kierunkiem pani mgr Anny Sołtyckiej – lektora Studium Języków Obcych Politechniki Warszawskiej. Rezultat tych zmagania można już obejrzeć wybierając ikonę z flagą angielską na stronie BG lub adres:

<http://www.bg.pw.edu.pl/eng/>

Zespół autorów tworzą: Grażyna Kiwała (administrator strony, projekt graficzny), Grażyna Komorowska, Elżbieta Mroczek, Alicja Portacha, Anna Tonakiewicz, Agata Wietecha (przygotowanie materiałów i ich tłumaczenie). Cały zespół pracował nad ustalaniem właściwej terminologii w języku angielskim, dokonywał korekty i decydował o ostatecznej wersji.

Przygotowana witryna w angielskiej wersji językowej ma obecnie charakter roboczy i różni się nieco strukturą i szatą graficzną od jej polskiego odpowiednika. W związku z tym podjęto decyzję o przebudowie strony „polskojęzycznej” tak, aby obie wersje były jednolite w konstrukcji, zawartości i kolorystyce.

Przyjęto założenie, że część informacji będzie podawana w wersji dwujęzycznej (np. dane adresowe, informacja o dostępnych bazach).

Prosimy o kierowanie wskazówek i uwag do administratora strony Grażyny Kiwały e-mail:

grkiw@bg.pw.edu.pl

(A.T.)

Kolekcja elektroniczna

Dokończono rozpoczęte w 2003 roku skanowanie kart katalogowych z zamkniętego w 1996 roku katalogu książek BG i udostępniono go w Internecie. Autorskie oprogramowanie opracowane w BG umożliwia łatwe i wygodne przeglądanie poszczególnych opisów (katalog jest dostępny pod adresem <http://gatea.bg.pw.edu.pl/>). Tym samym dostęp do informacji katalogowej o książkach w BG jest pełny.

Trwają prace nad udostępnieniem w Internecie książek z kolekcji NZB oraz skryptów publikowanych przez Oficynę Wydawniczą PW. W pracach tych nacisk położono na sposób informowania o zamieszczonych w Kolekcji publikacjach i powiązanie w katalogu informacji o różnych wersjach dokumentu (wersja drukowana, na CD ROM, wersja Internetowa). Wersja testowa jest dostępna pod adresem <http://www.bg.pw.edu.pl/elib/>.

W 2004 roku, dzięki dotacji aparaturowej z MNiI, uzupełniono wyposażenie Pracowni Reprograficznej o profesjonalny skaner książkowy, który wraz z zakupionym wcześniej skanerem rolkowym tworzą zaplecze techniczne dla uruchomienia Kolekcji Elektronicznej Zbiorów Własnych BG

(patrz notatki z posiedzeń Rady Bibliotecznej), a także wzbogacą ofertę usług reprograficznych dostępnych w BG.

Najważniejszym zadaniem, dla realizacji którego wykorzystano w 2004 roku posiadane skanery, było udostępnienie w Internecie kompletnej informacji katalogowej o księgozbiorze BG, z uwzględnieniem wydawnictw, które nie są jeszcze zarejestrowane w katalogu ALEPH.

Pierwszym realizowanym na zakupionym sprzęcie zleceniem zewnętrznym było zeskanowanie ponad 12 000 stron (25 tomów) czasopisma Nauka Polska, wydawanego przez Kasę im. Józefa Mianowskiego. W styczniu 2005 zeskanowano w całości katalog kartkowy Głównej Biblioteki Statystycznej (prawie 24 000 kart) oraz wykonano prace związane z udostępnieniem katalogu pod www. Częściej również posługiwano się skanerem do realizacji zamówień składanych w Wypożyczalni Międzybibliotecznej.

(J.S.)

Audyt

SBI PW objęty był na przełomie 2004/2005 procedurą audytu wewnętrznego administracji uczelni. Wyniki tych działań nie są jeszcze znane, ale już podczas przeprowadzanej oceny zwracano uwagę na niedostosowanie pytań do specyfiki działania systemu biblioteczo-informacyjnego.

Zabrakło pytań umożliwiających ocenę współpracy pomiędzy jednostkami SBI PW w zakresie podstawowych zadań bibliotecznych: gromadzenia, opracowania, udostępniania, świadczenia usług informacyjnych. Przyjęte zasady oceny sprawiły, że samocennie łatwiej było poddać pojedyncze jednostki w SBI, niż rozbudowaną strukturę Biblioteki Głównej. Wydaje się, że w przyszłości konieczne będzie opracowanie odrębnych zasad audytu wewnętrznego dla SBI PW.

(J.S.)

Akcja: soboty w czytelnii

W styczniu br. przez trzy kolejne soboty: (8, 15 i 22) Biblioteka Główna i jej Filie były otwarte dłużej (godz. 10-18) w celu ułatwienia użytkownikom dostępu do szczególnie poszukiwanych przed sesją materiałów gromadzonych w czytelniach. Informacja o akcji, w formie plakatów, została przesłana do wszystkich bibliotek SBI PW, do Kół Naukowych działających na uczelni, a także do Samorządu Studentów PW — z prośbą o jej promowanie.

Nasza akcja skierowana była przede wszystkim do studentów, ale spotkała się z uznaniem wszystkich grup czytelników. Zaobserwowano wzmoczony ruch przede wszystkim w czytelniach, mniej osób skorzystało z dość pustych o tej porze roku Wypożyczalni. Z pewnym rozczarowaniem czytelnicy przyjęli powrót do stałych godzin pracy w sobotę 29.01.

Akcja ta będzie powtórzona w maju.

(J.S.)

DS Babilon

W Bibliotece DS Babilon w okresie grudzień 2004 – styczeń 2005 trwały prace remontowe (wymiana okien oraz instalacji). Ze względu na zbliżający się termin sesji egzaminacyjnej, mimo uciążliwości funkcjonowania w remontowanym, okresowo bardzo zimnym pomieszczeniu, biblioteka działała nie tylko bez zakłóceń, ale dodatkowo w rozszerzonym wymiarze godzin. Z inicjatywy Rady Mieszkańców dyżury pełnili w godzinach wieczornych (20-23) przez 5 dni w tygodniu przeszkoleni do obsługi czytelnicy studenci, mieszkańcy DS. Dodatkowe dyżury umożliwiły lepsze wykorzystanie zbiorów biblioteki, zapewniły mieszkańcom dostęp do czytelnicy — cichego miejsca do nauki. Pozytywna ocena tej formy dostępności zbiorów sprawiła, że semestrze letnim zaplanowano dwa wieczorne dyżury w okresie lutego-kwiecień, później prawdopodobnie będą one rozszerzone ponownie na 5 dni w tygodniu.

(J.S.)

Ekspertyza

Wykonana z inicjatywy i na zlecenie Biblioteki Głównej przez Instytut Ogrzewnictwa i Wentylacji PW „Ekspertyza dotycząca działania i stanu instalacji wentylacji i klimatyzacji w Bibliotece Głównej Politechniki Warszawskiej” wykazała duże rozbieżności pomiędzy projektem a stanem rzeczywistym wentylacji i klimatyzacji. Dokonane pomiary zarówno wilgotności, temperatury jak i ilości dostarczanego powietrza do pomieszczeń Biblioteki, dokumentują wadliwie działającą klimatyzację i wentylację. Ekspertyza wraz z zawartymi w niej wnioskami i zaleceniami została przekazana Dyrektorowi Administracyjnemu Politechniki Warszawskiej i będzie stanowić podstawę do podjęcia prac nad modernizacją istniejącego systemu.

(J.Z.)

MILAB

31 stycznia br. Biblioteka Główna złożyła wniosek do Fundacji na rzecz Nauki Polskiej w programie MILAB (modernizacja infrastruktury laboratoriów i pracowni) o sfinansowanie wyposażenia Filii Biblioteki Głównej Biblioteki Wydziału Chemicznego w regały jezdne.

W roku bieżącym planowany jest generalny remont czytelnicy i wypożyczalni na parterze Biblioteki, a w roku przyszłym czytelnicy i pomieszczeń biurowych na pierwszym piętrze. Złożenie wniosku było możliwe dzięki wsparciu merytorycznemu udzielonemu przez władze wydziałów: Chemicznego, Inżynierii Chemicznej i Procesowej, Inżynierii Środowiska, oraz dyrekcję Międzywydziałowego Centrum Biotechnologii.

(J.Z.)

Szkolenia w NUKAT

W Oddziale Opracowania Książek BGPW trwają intensywne szkolenia pracowników sieci bibliotecznej. Dotychczas katalog był narzędziem pracy 4 bibliotek sieci i 2 bibliotek filii. Na

przełomie W 2004 roku do procesu współkatalogowania przystąpiły kolejno: DS. Akademik, Filia w Płocku oraz Biblioteka Wydziału Inżynierii Chemicznej i Procesowej. Do tej pory biblioteki te katalogowały swój księgozbiór w CDS ISIS. Po uzupełnieniu bądź wymianie sprzętu komputerowego i wgraniu systemu ALEPH, opracowano plan systematycznego wdrażania w/w bibliotek do współpracy z BGPW w zakresie współtworzeniu katalogu centralnego PW.

Opis bibliograficzny dokumentu raz stworzony przez jedną z bibliotek jest wykorzystywany przez inne biblioteki posiadające identyczny tytuł. W takim przypadku do istniejącego już rekordu dopisujemy jedynie swoje egzemplarze nanosząc jednocześnie w opisie informacje o nowym egzemplarzu. Opracowanie rzeczowe jest kontrolowane przez kartoteki haseł wzorcowych i uzupełnienie rekordu o nowe słowa kluczowe, spoza kartoteki, wymaga zgłaszania swoich propozycji do Danuty Łomży (lomza@bg.pw.edu.pl) odpowiedzialnej za opracowanie rzeczowe dokumentów. Nowe słowa kluczowe muszą być potwierdzone przez literaturę fachową a opis źródeł pozyskania informacji o słowach kluczowych (w pierwszym stopniu szczegółowości) przesłany e-mailem do Oddziału Opracowania Książek i Zbiorów Specjalnych.

Pierwszy etap szkolenia przystępujących do współpracy bibliotek obejmuje zapoznanie się z nowym systemem, jakim jest pakiet zintegrowany ALEPH, oraz opanowanie procesu podwiązywania egzemplarzy do istniejących już w katalogu centralnym opisów bibliograficznych. Ważne jest aby dopisywany do bazy dokument był prawidłowo zidentyfikowany, a to w praktyce napotyka na istotne trudności. Samo wyszukiwanie w OPAC jest proste i nie nastęrcza specjalnych kłopotów.

Sytuacja komplikuje się w momencie, kiedy poszukujemy dokumentu nowego, zarejestrowanego już w systemie przez Oddział Gromadzenia, ale nie posiadającego jeszcze opisu bibliograficznego. Podjęcie współpracy z Narodowym Uniwersalnym Katalogiem Centralnym NUKAT wymogło na nas zaakceptowanie pewnych procedur, w szczególności tej, że najpierw muszą być utworzone wszystkie potrzebne w opisie hasła wzorcowe, a dopiero później pełny opis bibliograficzny. Przyjęto zasadę, że opis powstający w Oddziale Gromadzenia (jeśli nie jest kopiowany z NUKAT) będzie miał wypełniane tylko podstawowe pola opisu z pominięciem pól objętych kartotekami (np. autor, hasła dodatkowe, nazwa serii itp.). Wyszukiwanie tych rekordów może więc odbywać się tylko przez takie pola jak: tytuł lub ISBN. Powstające w bazie dublety są głównie efektem nieprzestrzegania tej zasady. Jest oczywiste, że współpraca z NUKAT zmusiła nas do zmiany stylu i organizacji pracy oraz starych przyzwyczajzeń.

Zachęcam do zapoznania się z biuletynem nr 3 z 2004 roku gdzie procedury współpracy z NUKAT omówione są nieco szerzej.

(M.W.)

Informacja dla katalogerów

W związku z przystąpieniem Biblioteki Głównej Politechniki Warszawskiej do współpracy z Narodowym Uniwersalnym Katalogiem Centralnym NUKAT zobowiązuje się biblioteki sieci do stosowania w opisach bibliograficznych wszystkich dokumentów

nowej normy na Kody nazw krajów. Normę można wydrukować ze strony Biblioteki Kongresu : <http://www.loc.gov/marc/countries/> lub odebrać w Oddziale Opracowania Książek i Zbiorów Specjalnych w Gmachu Głównym. W w/w sprawie proszę się kontaktować z. M. Wornbard.

(M.W.)

Wystawa książek zagranicznych

W listopadzie 2004r miała miejsce kolejna **Wystawa Książek Zagranicznych**, której organizatorem była firma International Publishing Service. Wystawa cieszyła b. dużym zainteresowaniem pracowników naukowych Politechniki Warszawskiej. Zakupiono prawie 250 książek wybranych przez pracowników naukowych.

Kolejna **Wystaw Książek Zagranicznych** odbędzie się w dniach 27-29 kwietnia 2005 , na którą już teraz Państwa zapraszamy. Współorganizatorem Wystawy będzie **ABE Marketing**.

(A.P.)

KONFERENCJE I SEMINARIA

NUKAT

6-7.12.2004 w nowym gmachu Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie odbyła się konferencja: **NUKAT – rozwój i metodyka tworzenia katalogu centralnego**, zorganizowana przez Centrum NUKAT.

Celem konferencji było podsumowanie 2 lat pracy Narodowego Uniwersalnego Katalogu Centralnego, podkreślenie jego osiągnięć oraz wymiana doświadczeń między bibliotekami biorącymi udział w procesie jego współtworzenia. Z ramienia Biblioteki Głównej Politechniki Warszawskiej udział w konferencji wzięły 2 osoby: Elżbieta Mroczek z Oddziału Informatyzacji oraz Małgorzata Wornbard z Oddziału Opracowania Książek i Zbiorów Specjalnych.

Elżbieta Mroczek wygłosiła referat na temat bazy SYMPO w powiązaniu z katalogiem NUKAT jako źródłem danych do katalogów centralnych.

Pierwszy dzień konferencji zdominowały problemy katalogowania. Biblioteki najdłużej współpracujące z Katalogiem Centralnym przeprowadziły bilans dwóch lat doświadczeń. Referaty, oprócz oczywistych korzyści wynikających ze współpracy z Centrum, skupiały się przede wszystkim na problemach, które wymagają dopracowania z obu stron. Najczęściej podkreślanym mankamentem współpracy był zbyt długi proces walidacji rekordów co bardzo poważnie opóźnia katalogowanie nowości.

Najciekawsze referaty dotyczyły przyszłości czyli zmian w polskim bibliotekarstwie w zakresie opracowania zbiorów. Prawdopodobnie już niedługo czeka nas katalogowanie z zastosowaniem modelu FRBR. Szeroko omawiana była możliwość zastosowania FRBR w katalogu centralnym i w katalogach bibliotek współpracujących.

FRBR to nie oprogramowanie, to nie przepisy katalogowania, to nowatorska filozofia opracowania zbiorów, która polega na wprowadzeniu do katalogu nowego rodzaju rekordów w formacie MARC21 dla jednostek: dzieło, realizacja, materializacja, powiązanych ze sobą hierarchicznie, które tworzą w katalogu strukturę drzewa. Model FRBR zakłada inną

niż dotychczas filozofię spojrzenia na utwór. Według tego modelu najważniejsze jest dzieło nie autor i temu podporządkowany jest cały model danych. Jeżeli pracownicy BGPW oraz sieci bibliotecznej będą zainteresowani tym tematem chętnie szerzej omówię model FRBR w następnym biuletynie.

Drugi dzień konferencji poświęcony był językowi hasel przedmiotowych KABA. Poruszane zagadnienia były niezwykle interesujące mimo, że BGPW nie współpracuje z Centrum NUKAT w zakresie opracowania rzeczowego. Okazuje się, że problemy przy tematowaniu książek bez względu na rodzaj języka informatyczno-wyszukiwawczego są bardzo podobne.

Do ciekawszych referatów zaliczam „Katalogowanie czasopism online – konieczność czy anachronizm” oraz „Virtua i NUKAT. Uwagi na marginesie XVIII spotkania Europejskiej Grupy Użytkowników VTLS w Bernie”. Referaty były bardzo zróżnicowane tematycznie (np. Zastosowanie tytułu formalnego w opracowaniu wybranych dokumentów życia społecznego) i nie wymieniam tu wszystkich, zaakcentowałam wyłącznie te, które powinny zainteresować bibliotekę specjalistyczną jaką jest BGPW.

Materiały z konferencji zostały przekazane do Oddziału Gromadzenia i w styczniu powinny ukazać się w naszych zbiorach.

(M.W.)

Seminarium Innowacje w europejskich bibliotekach

7 grudnia br. w Warszawie odbyło się seminarium pt.: „*Innowacje w europejskich bibliotekach akademickich: tematy i zagadnienia*”, zorganizowane przez Bibliotekę Główną Politechniki Warszawskiej, a prowadzone przez pracowników Biblioteki Uniwersyteckiej w Exter.

Program seminarium obejmował 7 bloków tematycznych: Biblioteka i jej środowisko, Problematyka finansowania bibliotek, Zasady (warunki) zatrudniania i rozwoju kadry, Budynki i przestrzeń, Charakter zbiorów, Nowe technologie, Zarządzanie informacją.

W spotkaniu, które prowadzono w języku angielskim uczestniczyli przedstawiciele bibliotek Politechnik: Politechniki Warszawskiej, Krakowskiej, Poznańskiej, Białostockiej, Szczecińskiej, Łódzkiej, Wrocławskiej oraz Akademii Górniczo-Hutniczej i Akademii Świętokrzyskiej.

[Pełny tekst komunikatu o seminarium zamieszczono w EBIB nr 10/2004: <http://ebib.oss.wroc.pl/2004/61/tonakiewicz.php>]

(AT)

Sesja konserwatorska

W dniu 2 grudnia 2004 r. w Muzeum Narodowym w Warszawie, staraniem tutejszego Działu Konserwacji oraz Laboratorium, zorganizowano Sesję Konserwatorską związaną z obiektami zabytkowymi z papieru, skóry, tkaniny i drewna.

Na sesji przedstawiono 10 referatów poświęconych różnym aspektom zabezpieczenia i konserwacji zbiorów muzealnych i bibliotecznych zaatakowanych przez bakterie i grzyby.

Bibliotekę Główną na sesji reprezentowała Jolanta Kucharska z Oddziału Aktualizacji i Kontroli Zbiorów, odpowiedzialna za obiekty kartograficzne w Narodowym Zaspobie Bibliotecznym.

Panie mgr inż. Donata Rams i mgr Agnieszka Tyminska podzieliły się doświadczeniami z dezynfekcji zbiorów w Bibliotece Narodowej w Warszawie. Prof. Alicja Strzelczyk z Uniwersytetu M. Kopernika w Toruniu przedstawiła osiągnięcia

w zakresie mikrobiologii konserwatorskiej, zaś prof. Jadwiga Szostak-Kotowa z Akademii Ekonomicznej z Krakowa – mikrobiologii tkanin zabytkowych. Mgr Bogdan Filip Zerek z ASP w Warszawie wygłosił referat na temat grzybów izolowanych z obiektów o podłożu papierowym. Szczególne znaczenie miały wystąpienia dr Beaty Gutarowskiej z Politechniki Łódzkiej poświęcone metodom oceny mikrobiologicznej w obiektach muzealnych, lekarz med. Marty Wiśniewskiej z Instytutu Medycyny Pracy z Łodzi (Skutki zdrowotne i narażanie ludzi na grzyby pleśniowe) oraz prof. Bronisława Zyska z Chorzowa o mikologii środowiska budynków mieszkalnych i gmachów użyteczności publicznej.

We wszystkich wystąpieniach podkreślano, że ustawiczne zapobieganie zagrożeniu grzybami i mikrotoksynami jest ważniejsze niż sama konserwacja zbiorów. Akcentowano konieczność izolacji nowych nabytków i przedmiotów po dezynfekcji od obiektów zanieczyszczonych. Zwracano uwagę na przestrzeganie odpowiednich warunków magazynowania: optymalnej wilgotności – 40-63%, temperatury 16-18° C, oraz fotooksydacji (działaniu światła). Przypominano, że woluminy po dezynfekcji (niektóre wymagają nawet trzech zabiegów aby osiągnąć 100 % czystość) mogą w krótkim czasie ulec ponownemu zakażeniu. Postulowano dezynfekcję darów i nabytków archiwalnych przed umieszczeniem ich w magazynach.

Pracownicy Laboratorium Muzeum Narodowego podzielili się doświadczeniami z badań książek sprowadzanych do biblioteki wprost z drukarni: okazało się, że niektóre z nich uległy zakażeniu mikrotoksynami już na tym etapie.

Prof. Zysk przedstawił wyniki wieloletnich badań mikologicznych w jednej z bibliotek w Petersburgu, w której wyizolowano 231 gatunków grzybów (z ogólnej liczby 434 występujących w Europie), w tym 124 chorobotwórczych.

Zwracano uwagę na zagrożenie mikrotoksynami zarówno dla bibliotekarzy jak i czytelników. Znacząca frekwencja oraz żywiłowa dyskusja, podczas której przedstawiciele różnych środowisk z kilku ośrodków dzielili się dotychczasowymi osiągnięciami i wątpliwościami, sprawiła że temat będzie kontynuowany podczas kolejnego spotkania w marcu 2005 r.

(J.B.K.)

NZB

W dniu 9 grudnia 2004 r. w Bibliotece Narodowej odbyło się, z inicjatywy Biura Spraw Obronnych Ministerstwa Kultury, kolejne zebranie dyrektorów bibliotek, których zbiory tworzą narodowy zasób biblioteczny. Tematem wiodącym spotkania była organizacja działań ochronnych i zarządzanie nimi w sytuacjach kryzysowych oraz konfliktu zbrojnego. Program szkolenia obejmował problematykę technicznego zabezpieczania zbiorów przed przestępczością oraz bezpieczeństwa zbiorów w kontekście ostatnich działań legislacyjnych. Interesującym punktem programu była wizualna prezentacja działań w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego Iraku w polskiej strefie stabilizacyjnej. Naszą bibliotekę reprezentowała Hanna Zdunek, odpowiedzialna w BG za księgozbiór Narodowego Zasobu Biblioteczny.

(H.Z.)

Szkolenie PHARE

2.03. br. we Wrocławiu odbyło się szkolenie dla pracodawców i pracowników bibliotek i archiwów nt. „*Prawo europejskie, ocena ryzyka, obowiązki pracodawców, choroby zawodowe*”. Organizatorem szkolenia był Główny Inspektorat Sanitarny przy współdziałaniu Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej we Wrocławiu w ramach projektu PHARE.

Podczas szkolenia zostały omówione m. in. podstawowe struktury europejskich projektów bliźniaczych oraz regulacje dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy. Tematyka zajęć obejmowała również analizę zagrożeń biologicznych, ocenę ryzyka zawodowego na poszczególnych stanowiskach pracy, oraz choroby wywoływane przez czynniki biologiczne.

Przekazano doświadczenia przedstawiciela Regionalnego Urzędu ds. Archiwów i Muzeów z Nadrenii nt implementacji dyrektywy unijnej dotyczącej czynników biologicznych na stanowiskach pracy w bibliotekach i archiwach. W szkoleniu wziął udział pełnomocnik ds. bezpieczeństwa higieny pracy i nauki w Bibliotece Głównej z-ca dyr. Jan Zaleski.

(J.Z.)

POKAZY

Checkpoint

3 lutego br. w Bibliotece Głównej Politechniki Warszawskiej odbyła się prezentacja firmy Checkpoint System nt: **Systemu ochrony, kontroli i wypożyczania w technologii RFID**. Prezentacja objęła projekcje filmu obrazującego funkcjonalność Inteligentnego Systemu Bibliotecznego (RFID) firmy Checkpoint. Zaprezentowano też produkty firmy takie jak: modelowe stanowiska obsługi czytelników, urządzenie do samodzielnych wypożyczeń i zwrotów, urządzenia do prowadzenia skontrum i sprawdzania lokalizacji książek na półkach, bramki. Prezentowano różne etykiety RFID, sposób ich umieszczania, omówiono połączenie urządzeń i systemu RFID z komputerowym system zarządzania zbiorami biblioteki.

(JZ)

ISI Emerging Markets

10 grudnia br. odbyła się w Bibliotece Głównej Politechniki Warszawskiej prezentacja serwisu informacyjnego ISI Emerging Markets.

Serwis ISI... został zaprenumerowany na 2005 rok dla całej PW. Adres i charakterystyka bazy są dostępne ze strony domowej BG PW <http://site.securities.com/>

Serwis ISI Emerging Markets dostarcza wyczerpującą informację z ponad 9 tys. publikacji, dotyczących rynków rozwijających się. Obejmuje swoim zasięgiem ponad 60 krajów z Europy i pozostałych kontynentów. Dla każdego kraju został stworzony dostęp do ponad kilkuset źródeł informacji w języku narodowym i w języku angielskim, dostarczający wiadomości ekonomiczne, finansowe, polityczne, makroekonomiczne, wiadomości ze spółek.

Wybranie opcji „Poland” umożliwia wejście do serwisu w języku polskim, oferującym kilka sekcji. Jedną z nich – „sektory” poświęconą jest poszczególnym gałęziom przemysłu, m.in.: transport, budownictwo, energetyka, rolnictwo, informatyka, i inne.

ISI Emerging Markets oferuje dostęp do pełnych tekstów źródeł, które indeksuje oraz do ich roczników archiwalnych. Należą do nich m.in.: Rzeczpospolita, Gazeta Wyborcza, Monitor Polski Dzienniki Ustaw i inne.

W spotkaniu wzięli udział przedstawiciele bibliotek wydziałowych i instytutowych Politechniki Warszawskiej.

(A.T.)

EJOS

9 lutego br. w ICM UW odbyła się prezentacja oprogramowania Electronic Journals On Site (EJOS) firmy Endeavor Information Systems Inc., wchodzącej w skład Elsevier'a. EJOS jest następną generacją oprogramowania Science Server, oferującego dostęp do zasobów elektronicznych z serwera lokalnego. Rozważane są warunki jego zakupu dla polskiego

W najbliższym czasie zostanie udostępniony przez Elsevier'a testowy dostęp do EJOS. Materiały prezentowane na pokazie dostępne są po adresem:

<http://vls.icm.edu.pl/downloads/ejos.zip>

W spotkaniu uczestniczyły: Pani Jolanta Stępiak - Dyrektor Biblioteki oraz Iwona Socik – Oddział Czasopism.

Spśród wielu możliwości zastosowania oprogramowania EJOS najbardziej istotne i typowe dla tego typu produktów, to:

- Zarządzanie i kontrola dostępu do danego czasopisma lub ich grupy
- Integrowanie różnych wydawców na jednej platformie
- Zachowanie stałego archiwum

EJOS zapewnia podstawowe narzędzia do prowadzenia wyszukiwań w obrębie serwisów, które zostaną do niego załadowane. Gwarantuje pełną obsługę użytkownika, maksymalnie skracając drogę jego docierania do pełnego tekstu źródłowego, w ten sposób oszczędzając jego czas i wysiłek. Łatwe w użyciu łączy wiążą indeks tytułów czasopism ze spisami treści każdego tytułu, a następnie poprzez opis bibliograficzny artykułu do jego pełnego tekstu, w dwóch formatach: PDF lub HTML. Użytkownik w prosty sposób ma możliwość przechodzenia z ekranów prezentujących wyniki wyszukiwania do skojarzonych danych, takich jak: autor, tytuł, bibliografia załącznikowa, odsyłacze. Podobnie jak w innych tego typu oprogramowaniach jest również dostępna opcja Alerts, dająca możliwość otrzymywania pocztą elektroniczną informacji o nowych artykułach na interesujący użytkownika temat.

Nowością jest prezentowanie artykułów „in press”, co dotychczas było niemożliwe w wersji on site.

EJOS pozwala na dopasowywanie interfejsu do indywidualnych potrzeb bibliotek.

(I.S.)

SCOPUS

3 marca bieżącego roku w hotelu Marriott w Warszawie odbyło się ogólnokrajowe spotkanie zorganizowane przez firmę Elsevier dla środowiska bibliotekarzy i zainteresowanych użytkowników, dotyczące bazy Scopus (testowanej w Politechnice Warszawskiej od października ubiegłego roku).

Przedstawiono także możliwości koordynacji i dopasowania bazy Scopus do innych produktów Elsevier'a, jak i innych platform (Springer, Kluwer, IEEE Xplorer, Medline i innych).

Na tronie domowej Scopus udostępniono wydzielone informacje dla bibliotekarzy i użytkowników „for librarians” oraz „for users” (www.info.scopus.com).

Bibliotekę Główną PW reprezentowały Dyrektor Jolanta Stępiak oraz Iwona Socik z Oddziału Czasopism i Anna Tonakiewicz z Ośrodka Informacji Naukowej. Użytkowników

PW reprezentowali prof. Andrzej Biń i prof. Sławomir Tumański.

Spotkanie podzielono na trzy bloki tematyczne. Dwa pierwsze przeznaczone były dla bibliotekarzy i użytkowników, a dotyczyły ogólnych założeń powstania bazy, jej struktury, poszczególnych funkcji. Ostatnia część spotkania przeznaczona była tylko dla bibliotekarzy i dotyczyła spraw finansowych oraz możliwości utworzenia polskiego konsorcjum.

W części pierwszej omówiono nowe możliwości i rozwiązania, zastosowane przez firmę w ostatnim półroczu (w tym czasie Scopus testowany był przez większość ośrodków akademickich w Polsce) tj.: „narzędzia cytowań” – czyli listy publikacji i ich cytowań, do której można będzie podłączać listę autorów publikacji. To rozwiązanie zapewni informację o tym ile razy dany autor był cytowany w danym roku.

W dalszej kolejności dr Jacek Gwizdka z University of Toronto przedstawił podstawowe zalety bazy Scopus, z punktu widzenia użytkownika tej bazy, nawiązując do m.in. projektowania zorientowanego na użytkownika (User Centered Disigne, Human Center Designe).

W ostatniej części spotkania omówiono także nowe narzędzie do linkowania - LinkFinderPlus - usługa z hostingiem, który umożliwi bibliotekom zwiększenie liczby elektronicznych prenumerat przy zmniejszonym nakładzie finansowym, poprzez linki z dowolnego zasobu posługującego się OpenURL, w tym: Proquest, Engineering Village 2, CSA, Ovid, ScienceDirect i wielu innych.

(A.T.)

Knovel

24 lutego br odbył się pokaz bazy **Knovel** - pełnotekstowych, naukowych książek elektronicznych wraz z interaktywnymi narzędziami, oferowanej przez firmę AKME. W prezentacji uczestniczyli pracownicy SBI PW oraz reprezentujący grono użytkowników: opiekun i członkowie koła naukowego w Katedrze Wielkich Mocy i Wysokich Napięć

Więcej zob <http://www.bg.pw.edu.pl/knowel.html>

Baza dostępna będzie do 8 kwietnia br.

(J.S.)